

Janka Zoltán professzor szerint nem szegény, ha valaki pszichés zavarokkal küzd, hiszen ez gyakoribb, mint gondolnánk. FOTÓ: FRANK YVETTE

70 ÉVESEN SEM SZERETNÉ A NYUGDÍJASOK PIHENTETŐ ÉLETÉT ÉLNI

A szegedi Janka Zoltán professzor mindenkiben az értéket keresi

Lehetett volna művész, építész, mérnök és idegsebész is, végül azonban a sors a pszichiátria felé sodorta Janka Zoltánt. A szegedi professzor 21 évig volt klinikavezető, és bár már a hetvenedik életévét is betöltötte, a mai napig segíti a fiatalok munkáját. Tudományos tevékenységét nemrégiben Szőkefalvi-Nagy Béla-díjjal is elismerték.

SZEGED
TIMÁR KRISZTA

– Bár tény, hogy nem egyenes út vezetett addig, hogy pszichiáter legyek, világ életemben a tudományok éltem – kezdte beszélgetésünket Janka Zoltán, a Szegedi Tudományegyetem Pszichiátriai Klinika professzora. Mint fogalmazott, pályája nem volt olyan egyértelmű, hogy már óvodában eldöntötte, mi szeretne lenni, gyakorlatilag véletlenek sorozata lökte mindig tovább. – Képzőművészeti főiskolára szerettem volna menni. Csak hogy a családnak anyagi helyzete nem tette lehetővé, hogy Budapesten tanuljak, ezért építészmérnöki pályát szántam magamnak. Mivel azonban közben Szegedre költöztünk, itt pedig nem volt ilyen képzés, ismét változtatnom kellett az elképzeléseimen. Így lettem orvostanhallgató – mesélte.

A SZAKÁLLA MIATT NEM LETT IDEGSEBÉS

Amikor hatodévesen el kellett dönteni, hogy elméleti vagy gyakorlati orvoslással foglalkozik, elhatározta, hogy idegsebész lesz.

Nem így történt, méghozzá a szakálla miatt. – Azt mondták, csak akkor vesznek fel, ha levágatom. Én azonban már hallgatóként sem szerettem, ha megmondták, mit csináljak, így inkább neurológus lettem. A szakállamtól egyébként ettől függetlenül néhány évvel később a katonaság miatt el kellett köszönnöm, de akkor már nem bántam, hogy gyakorlatilag így feleslegesen mondtam le egy szakterületről – mesélte mosolyogva.

Mindig tudni kell alkalmazkodni a belső és külső feltételekhez, hiszen még az állati intelligenciának is ez a feltétele.

Janka Zoltán pszichiáter

– Hiszek abban, amit az életpályám is bizonyított: hogy szükség van a mentális rugalmasságra. Mindig tudni kell alkalmazkodni a belső és külső feltételekhez, hiszen még az állati intelligenciának is ez a feltétele. Persze nem kell mindenáron rugalmasnak se lenni és mindent feladni, de

képesnek kell lenni arra, hogy elengedjük azt, amit a sors nem nekünk szánt.

Janka Zoltán végül úgy lett pszichiáter, hogy a neurológia és a pszichiátria szétvált, ő pedig a Pulz utcai kollektívával olyan jól tudott együtt dolgozni, hogy ottmaradt.

– A pszichiátriát sokan féltudományoknak tartják, de csak azok, akik nem értik az agy működését – fogalmazott. – Én klinikai idegtudományként tekintek rá, hiszen fontos, hogy átlássuk azt a hálózati működést, amelyben időnként túl működés, időnként pedig alulműködés tapasztalható – magyarázta.

AMERIKÁBAN FELVÁLLALJÁK A PSZICHIKAI PROBLÉMÁKAT

Szakmájával kapcsolatban a pszichiáter elmondta, míg Amerikában még a hírességek is felvállalják, ha ilyen jellegű problémákkal küzdenek, hazánkban ez még mindig stigmát jelent, így az emberekben ezzel kapcsolatban szegényeztet van. Pedig gyakrabban fordul elő ilyesmi, mint gondolnánk: a nők 20, a férfiak 10 százaléka például életében legalább egyszer depresszióba esik. – A pszichés zavar, mint a neve is mutatja, csupán működési rendellenesség, nem pedig gyógyíthatatlan betegség. De a komolyabb pszichiátriai problémákon is sok esetben ma

már nagyon hatékonyan lehet segíteni. Ehhez csak megfelelő tudományos háttér és sok empátia kell. Ha megértjük a beteget, és a beteg is érzi mindezt, sok mindent el lehet érni – fogalmazott Janka Zoltán, aki nemcsak gyógyított, hanem 21 évig klinikavezetőként is dolgozott.

Ember a siker mögött

A MAI NAPIG TANUL MÁSOKTÓL

– A bürokrácia, ami ezzel a posztal járt, nem hiányzik – vallotta be a professzor. – Ha az ember mindig csak kimutatásokat készít, nem tudja a munkáját rendszeresen végezni. Márpedig az utolsó időszak leginkább erről szólt. Ugyanakkor azt szerettem, hogy kicsit olyan voltam, mint a tűzcsíholó.

Azon igyekeztem, hogy mindenkiből kihozzam a legtöbbet. Soha nem volt olyan fiatal munkatársam, akiben nem találtam volna meg azt az értéket, amire alapozni lehetett. Szerintem ez a vezető dolga: meglátni, ki mire alkalmas, és senkire nem bízni olyan feladatot, amit ne csinálna szívesen vagy ne lenne hozzá képessége. Fontos motiválni az embereket, hogy magától érdeklődjön – fogalmazott.

Janka Zoltán most is dolgozik, főleg az oktatás és a tudomány területén. – Ez már nem olyan intenzív, mint a korábbi időszakom. Viszont ezt sem bánom, ez az élet rendje – mondta az általában derűs, mosolygós pszichiáter, aki azt vallja, az életet csak

így, pozitívan szabad szemlélni. Azt is büszkén hangoztatja, hogy a mai napig tanul másoktól – például vizsgázó hallgatóitól. – Ha valaki rossz választ ad egy kérdésre, mindig elgondolkozok azon, miért mondhatta. Hiszen friss elmékről beszélünk, miért ne lehetne igazuk? – kérdezte.

SZŐKEFALVI-NAGY BÉLÁVAL KAPCSOLATOS ÉLMÉNYEK

A pszichiáterprofesszor tavasszal megkapta a Szegedért Alapítvány tudományos kuratóriumának díját, amelyet több szempontból is különlegesnek érez életében.

– Előszörban nagy megtiszteltetés, főleg ha azt is megnezzük, kik kapták már meg előttem. Ugyanakkor számomra van ennek tudós angol nyelvű könyvét is megaláltam. Az egyik Csillik Bertalané volt, a másik Szőkefalvi-Nagy Béláé. Akkor ugyanolyan büszke voltam, mint most, amikor átvettem a díjat – mesélte.

Janka Zoltán 70 éves kora ellenére nem gondolkozik még azon, hogy a nyugdíjasok pihentető mindennapjait élje. Igaz, nem is hagyják, mivel sok, utazással járó szakmai közéleti és tudományos feladatot lát el. – Bár a napi betegellátásban nem veszek részt, amíg tudok, segíték a fiataloknak tanulmányaikban, kutatásaikban. Ha rajtam múlik, sose hagyom ezt abba.